

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti
z 25. ledna 2020

Zástupci většiny měst a obcí v republice požadují silnější práva pro samosprávy při hledání úložiště

Také Ministerstvo vnitra upozorňuje, že návrh zákona posílení práv obcí nezajistí

Svaz měst a obcí a Sdružení místních samospráv se kriticky vyjádřily k návrhu zákona o zapojení obcí do vyhledávání hlubinného úložiště vysoceradioaktivních odpadů, který připravilo Ministerstvo průmyslu a obchodu [1]. Obě uskupení zastupující více než 4 700 měst a obcí z celé republiky, ve kterých žije naprostá většina obyvatel, v připomínkách k zákonu požádaly o výrazné posílení možností samospráv při rozhodování o úložišti [2]. Zásadní kritické připomínky vneslo také Ministerstvo vnitra, které upozornilo, že návrh zákona deklarované posílení práv obcí a jejich občanů ve skutečnosti nezajišťuje [3]. Odsudek návrhu zákona je tak ve shodě s názorem Platformy proti hlubinnému úložišti, sdružující obce a veřejnost z lokalit, na nichž stát úložiště hledá. Ta přijala k postupu ministerstva své nesouhlasné stanovisko [4].

Samotnému návrhu zákona Platforma proti hlubinnému úložišti vytýká zejména:

- Navržená míra zapojení obcí a veřejnosti do procesu rozhodování o výběru lokality pro úložiště je naprosto nedostatečná. Skutečně efektivní může být jen tehdy, pokud obce či veřejnost mohou ovlivnit, zda v dané lokalitě vůbec bude proces pokračovat. To lze zajistit jedině uložením povinnosti Správy úložišť vyžádat si před zahájením konkrétního řízení souhlas dotčených obcí.
- Předložený návrh věcného záměru téměř zcela opomíjí zapojení veřejnosti a dělá z občanů obcí prakticky pouhé statisty při povolovacích řízeních.
- Návrh neřeší postupy při vyhledávání lokality pro úložiště, které by zabránily jejich častým účelovým změnám, jaké se donedávna děly. Rovněž by bylo vhodné zakotvení kritérií pro jednotlivé fáze procesu výběru do zákona.
- V návrhu chybí jakýkoliv pokus o nastavení systému kompenzací pro celý proces vyhledávání a výběru lokality pro úložiště, jeho povolování a provoz.

Ministerstvo průmyslu navíc nedodrželo úkol, podle kterého mělo předložit do vlády věcný záměr návrhu zákona do konce roku 2019.

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, řekl: „*Jsme velice rádi, že podobný pohled jako naše města a obce, které se potýkají se zájmem státu najít u nich místo pro jaderný odpad, mají i zástupci obcí z většiny republiky. Podle našeho názoru by nyní mělo dojít k odkladu výběru lokality, než budou platit takové zákony, které zajistí rovnoprávnější postavení dotčených samospráv vůči státní správě a které umožní obcím i veřejnosti účinně hájit své oprávněné zájmy při rozhodování o nakládání s radioaktivním odpadem.*“

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice

tel.: 602 442 799, e-mail: starosta@jistebnice.cz

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružuje 47 členů (32 obcí a měst a 15 spolků) za účelem prosazování takového způsobu hledání řešení problému vyhořelého jaderného paliva a radioaktivních odpadů, který bude otevřený, průhledný a v němž obce a veřejnost budou mít zákony dostatečně garantované možnosti hájit své oprávněné zájmy. www.platformaprotiulozisti.cz

Další informace může poskytnout:

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, tel.: 602 442 799, e-mail: starosta@jistebnice.cz

Poznámky:

[1] Návrh věcného záměru zákona o zapojení dotčených obcí a jejich občanů do řízení směřujících k výběru lokality pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech a k povolení provozování úložiště radioaktivních odpadů je nyní v mezirezortním připomínkovém řízení, [https://apps.odok.cz/veklep-detail?](https://apps.odok.cz/veklep-detail?p_p_id=material_WAR_odokkpl&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=3&_material_WAR_odokkpl_pid=KORNBK2DGZSA&tab=detail)

[p_p_id=material_WAR_odokkpl&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=3&_material_WAR_odokkpl_pid=KORNBK2DGZSA&tab=detail](https://apps.odok.cz/veklep-detail?p_p_id=material_WAR_odokkpl&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=3&_material_WAR_odokkpl_pid=KORNBK2DGZSA&tab=detail)

[2] Svaz měst a obcí ČR ve svých zásadních připomínkách uvádí také: „*Požadujeme vyšší míru zapojení nejen obcí ale také obyvatel. ... Míra zapojení obcí a veřejnosti do procesu rozhodování o výběru lokality pro úložiště je naprosto nedostatečná. Je iluzorní tvrdit, že účast obcí a veřejné projednání v několika správních řízeních je tím nejúčinnějším způsobem zapojení do rozhodování.*“ (<https://apps.odok.cz/attachment/-/down/KORNBKUJE8W0>)

Sdružení místních samospráv České republiky žádá například: „*Domníváme se, že zákon by měl upravovat i zapojení obcí a veřejnosti nad rámec pouhé účasti ve správních řízeních. ... Žádáme do věcného záměru zanechat nutnost souhlasu obce se stanovením průzkumného území na jejím katastrálním území. Souhlas obce s řízením by měl být základním předpokladem jeho zahájení.*“ (<https://apps.odok.cz/attachment/-/down/ALBSBKVU79OR>)

[3] Ministerstvo vnitra České republiky jako zásadní vidí také, že: „*Samotné účastenství je spíše prostředkem zajištění participace a poskytnutí prostoru k přednesení argumentace všech relevantních dotčených subjektů, nikoli však nezbytně zajištění respektování jejich zájmů.*“ (<https://apps.odok.cz/attachment/-/down/KORNBKVETX4J>)

[4] Stanovisko Platformy proti hlubinnému úložišti k postupu přípravy věcného záměru zákona o zapojení obcí do procesu výběru a výstavby úložiště, <http://www.platformaprotiulozisti.cz/cs/aktuality/stanovisko-k-postupu-pripravy-vecneho-zameru-zakona-o-zapojeni-obci-do-procesu-vyberu-a-vystavby-uloziste.html>

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice

tel.: 602 442 799, e-mail: starosta@jistebnice.cz